

Baggrunden

Andre fastelavnsskikke

Katten af tønden

Skikken med "at slå katten af tønden" stammer tilbage fra 1500-tallet, og man kender eksempler på, at der har været levende katte i tønden så sent som i 1880'erne. Katten symboliserede de mørke kræfter i naturen og i mennesket selv. Den blev anset for at være et ondt og djævelsk væsen i ledtog med de onde magter, og derfor skulle den være syndebuk og jages ud af landsbyen. Nogle steder hørte det endda med, at katten, når den forvildet fór ud af tønden, skulle fanges og slås ihjel. En lignende tanke gik ud på, at man ved at komme den "onde" kat i tønden og derefter slog på den ville fordrive "ondt med ondt" (jf. ordsproget: "Med ondt skal ondt fordrives"). Før i tiden hørte tøndeslagningen sammen med optogene, hvor nogle af karlene ridende slog katten af tønden. Der var også ofte en tønde til andre voksne og børnene.

Det var amagerbønderne der gjorde fastelavnfejringen populær. De stammede oprindeligt fra Holland og havde bragt deres skikke med derfra. På Amager udviklede fastelavn sig til så stor en folkefest, at amagerbønderne også oplevede at blive inviteret til hoffet. Da Frederik d. 3. skulle holde bryllup for sin datter, indbød han hollænderne til at fremvise nogle af deres fastelavnsløjer - selvom brylluppet stod i oktober. Man kender også til at Caroline Mathilde, Struense og Christian d. 5. i 1771 var i St. Magleby og se hollænderne slå katten af tønden.

Fastelavnssris og frugtbarhed

En anden fastelavnsskik er piskning med riset. De ældste beretninger taler om, at det var karlene, der piskede pigerne med fastelavnssriset for at sikre frugtbarhed den kommende vækstsæson. Dermed er forbindelsen knyttet til de gamle romerske renselses- og frugtbarhedsfester, hvor

kvinderne blev pisket for at fremme frugtbarheden. Fastelavnssris har været kendt i Danmark siden 1700-tallet. Særligt fromme folk kunne endnu efter reformationen finde på at prygle deres børn med ris på langfredag. Formålet var i bogstavelig forstand at minde børnene om Jesu lidelser. I løbet af 1800-årene begyndte man at kunne købe pyntede fastelavnssris, for eksempel med papirsblomster, katte og storke.

Kan du gætte, hvem jeg er?